

*Плотнікова М Ф.,
кандидат економічних наук, доцент,
Житомирський національний
агроекологічний університет,
м. Житомир*

СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНИМ БІЗНЕСОМ

Основою розвитку будь-якого регіону (країни, наднаціонального утворення, структури глобального масштабу) є родина як одиниця людського суспільства. Тому у відповідності до рівнів розвитку та сфер діяльності механізм активізації суспільних процесів, в тому числі підприємницької активності, базується на міцній родині, що є основою здорової та сильної нації. Модель розвитку продовольчої безпеки України розкривається в її національній ідеї - розвитку родових помість та родових поселень. Основу ідеї складає безоплатне виділення кожному бажаному того громадянину країни 1 га землі в безстрокове безоплатне використання без права продажу з правом передачі у спадок. Ділянка землі розміром 1 га складає мінімально можливу територію для організації самодостатнього середовища існування, що оптимально підтримує всі процеси життєдіяльності людини.

З 1991 року з мапи України зникло понад 600 населених пунктів або 17 поселень щорічно. Стільки ж їх знаходиться в стані зняття. В разі відновлення їх діяльності інвестиції населення в кожен населений пункт, що нараховував 250 дворів (або близько 1000 мешканців) протягом 10 років складе понад 75 млн.грн. (або 3 млн. євро) та дозволить отримати продукції на суму понад 10 тис. грн. (400 євро) з кожного гектара щорічно. Це повністю забезпечить родину, що на і'ьому проживає екологічно чистими продуктами харчування та Факторами життєдіяльності, в тому числі енергетичними ресурсами за Умови розміщення не менше, ніж на 30 % території неплодових насаджень.

Рух організації родових та екологічних поселень є характерним не лише для України. Загальносвітова практика діяльності людини свідчить про «зелену хвилю» повернення людей до життя на природі. Сучасний етап становлення суспільства у напрямі забезпечення своєї життєдіяльності та гармонізації відносин з навколишнім середовищем Розпочато з середини 90-х років ХХ століття через формування громад³ міських мешканців. Європейський досвід створення екологічних^{по}селень розпочато з середини 50-х років ХХ століття з руху хіпі та^систем екологічної освіти та виховання, які підтримують принципи Оологічної безпеки території, здоровий спосіб життя й

самозабезпечення. Як наслідок, такі населені пункти стали базисом продовольчої та економічної безпеки на локальному рівні. Такими є поселення Тамера (Португалія), Ферма (США), Фукуяма (Японія), фермерські господарства Зеппа Хольцера (Австрія), Біла Моллісона (Австралія), Масанобу Фукуока (Японія), Джека Лотона (Латинська Америка) та багато інших.

В Україні на різній стадії становлення розвиваються близько 100 екологічних та родових поселень, в яких проживає понад 2000 чоловік. Поселенцями практикуються всі види суспільно-економічної діяльності, відновлюються народні ремесла, звичаї та обряди, традиції та національна історико-культурна спадщина. Збут продукції та послуг поселенців здійснюється як через традиційні канали реалізації (прямі продажі, інтернет-магазини, торгові точки, на місцевих ринках, ярмарках, виставках, фестивалях, аукціонах та розпродажах тощо), так і через відроджувану ними систему споживчої кооперації, коли інструментом для визначення еквівалентності обміну може виступати крім грошей жива та уречевлена праця. Мешканцями регулярно організуються толоки, що дозволяють спільно вирішувати питання життєзабезпечення поселення.

Схема організації споживчого кооперативу на прикладі агромістечка наведена на рисунку (РП - родові поселення). Невелике за розміром утворення, головним чином, пропонується забезпечувати трудовими ресурсами на основі вахтового методу (постійна частина населення становить до 5 тис. чоловік). Оптимальна виробнича структура може бути сформована наступними чином: 30 % - сфера обслуговування (заклади культури та освіти, торгівлі, медицини, транспорту, зв'язку, науки тощо), 20% - виробнича сфера, 10% - високонаукоємкі технології та виробництва, 40 % - інші види діяльності.

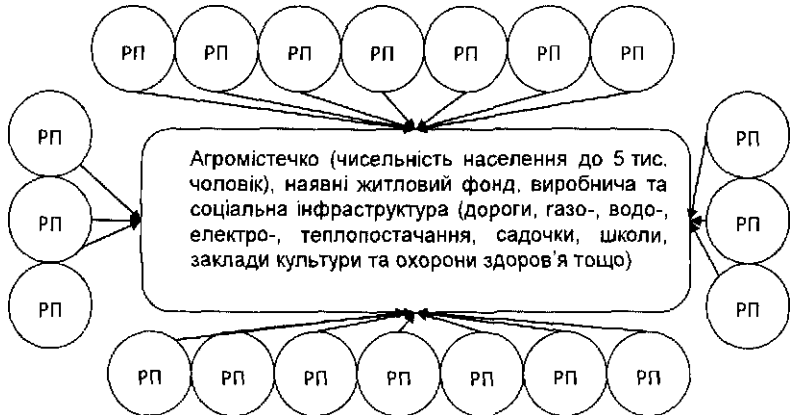

Рис. Організаційна структура агромістечка [1].

Основними працівниками містоутворюючого підприємства є мешканці поселень прилеглих територій, що розташовані на відстані до ЮОкм. Середня чисельність мешканців агромістечка не повинна перевищувати 30 тис. осіб, що дозволить максимально задовольнити виробничі та споживчі потреби території за одночасного не перевищення антропогенного навантаження на навколишнє **середовище**. Поселення чисельністю 250 дворів й кількістю жителів на рівні 1000 осіб з часткою працездатного дорослого населення 20%, спроможне надати понад 200 працівників. 20 таких поселень в повній мірі забезпечують потреби в робочій силі, враховуючи сезонність та **вахтовий** метод роботи. Додатковими джерелами доходу стануть екобудівництво, зокрема об'єктів інфраструктури, та ремісництво (виробництво товарів суспільного споживання, в тому числі на експорт), а в межах поселень - продукти органічного землеробства та пермакультурного дизайну.

Використані джерела:

- 1 .Smith J.R. Tree Crops: A Permanent Agriculture / J.R. Smith. - Island Press, 1987.